

כדי להבין (להבין, ולא לסלוח!) את האמונה, יש לתפוס שהיא ענתה באותה שעה על שלושה צרכים עמוקים של הפלסטינים:

● לבטא, במעמקי השפל, אמונה לארץ מימעת משיחית, שאין לה שום קשר עם המציאות. האמונה מבטאת את שלילת המציאות המרה - ואולי בכך כוחה.

● לבצר את הטיעון ההיסטורי של הפלסטינים, כי ישראל אינה קיימת כחוק. מכאן הטיעונים האומרים כי היהודים אינם, עם, שהיתה פלישה ציונית לארץ, שעצם קיומה של ישראל הוא בלתי-חוקי, ועוד.

● להכריז על עצמאות העם הפלסטיני כלפי המישטרים הערביים, שניסו להטיל את מרותם על הפלסטינים, לנצל אותם למטרותיהם ולשחק בגורלם באופן ציני. האמונה הנוכחית נתקבלה בסמיכות להשתלטות תנועת פת"ח של יאסר ערא-
אמנה. מתי לשנות את האמנה. אילו חלקים של האמנה לשנות. תמורת מה לשנות את האמנה. כדאי לבדוק כל אחת מן השאלות האלה.

המעגן עתה בתודעה הפלסטינית. עוד נדבר על ההשלכות שיש לקדושה זו. הידיעה כי כל נסיון של שינוי ייתקל בהתנגדות הנמרצת ביותר מצד אירגוני חזית-הסירוב, מצד המדינות הערביות החמוכות בהם, ואולי גם מצד חלק של הציבור הפלסטיני, שאינו דוגל עוד בהשקפות הקיצוניות הכלולות באמונה, אך שהאמונה עצמה מעוררת אצלו סנטימנטים. מכאן שבקרב המנהיגים הפוליטיים טיפוס והאינטלקטואליים של הציבור הפלסטיני נמוש עתה ויכוח סמוי-מחצה. כפי שמוכיח המישי אל של, "דה מירד איסמ", הווי כוח שוב אינו אם צריכים לשנות את האמנה, אלא סכיב ארבע שאלות מעשיות יותר:

- באיזו צורה לשנות את ה-
● מתי לשנות את האמנה.
● אילו חלקים של האמנה לשנות.
● תמורת מה לשנות את האמנה.
● כדאי לבדוק כל אחת מן השאלות האלה.

..להחליף, לא..לשנות"

גבי הצורה של השינוי יש דיעות רבות. כולם מרומזות בתשובות לי-מישאל.

יש המאמינים כי ניתן לשנות את האמונה עצמה, אם הנסיבות האפשרונג זאת. אך נדמה לי שהסבורים כך מהווים מיעוט קטן. שוללי השינוי הרשמי של האמונה עצמה טוענים כי שום אומה אינה משנה לעולם מיסמכים מקודשים כאלה. האם ביטלו ה-סובייטים את המאניפסט הקומוניסטי, ה-תובע מהפכה עולמית, כאשר כוננו את הדטאנט עם ארצות-הברית? האם תיקנה ישראל את חוקני-באלד, או את אחת ההצהרות הקיצוניות שפירסמה התנועה הציונית במרוצת השנים? האם תוקנה חוקני-בילטמור, שתבעה את הקמחה של מדינה יהודית בכל ארץ-ישראל? האם הת-כחשה ישראל רישמית להבטחה האלוהית, הקובעת כי ליהודים ניתנה כל הארץ, מן הנילוס עד לפרת? האם ביטל מנחם בגין, בקמפ-דייוויד, את מצע הליכוד (הכלול במצע של גח"ל), כי לעם היהודי זכות על ארץ-ישראל משני עברי הירדן?

לפי תפיסה זו, מיסמך כזה הוא שרי שעתו ושיך לתקופתו, ואין מתקנים אותו אחר-מעשה. הוא מהווה מוצג מוסיאני, כמו שאר סימני תקופתו.
אם כן, איך משנים אותו? עדי-ידי מיסמך חדש.

על כך יש הצעות שונות. בין השאר: ● שבבוא היום תקום ממשלה פלס-טינית זמנית ותתקבל חוקה פלסטינית זמנית. זו תבוא במקום האמונה. ● שהמועצה הלאומית הפלסטינית פשוט תתעלם מן האמונה ותקבל שורה של החלטות חדשות, הנוגדות את עיקרי האמנה.

● שהסכם-השלום בין אש"ף ובין יש-ראל, שיושג בבוא היום, יהווה בעצמו את ביטול האמונה, מכיוון שיכלול הכרה ב-ישראל ויכונן יחסים עימה.

דרך מקורית אחרת מופעלת לאחרונה, בין השאר על-ידי אהמד שוקירי, שהיה סוכן שכיר של ממשלות זרות (בעיקר מצריים), פת"ח (ראשי-התיבות במהופך של "תנועת-שיח-רור-פלסטיני) קמה בסוף שנות ה-50 כש אחת ממטרותיה היא שיחזור הפלסטינים מעול האפורטופוסות של מדינות-ערב.

מכאן הסעיף מס' 28, הדוחה "כל צורות ההתערבות, האפורטופוסות והתלות", הכוונה היא לממשלות הערביות השונות. זהו סעיף שלא היה קיים באמונה המקורית של מאי 1964. אלא הונס לאמונה במועצה הפלס-טינית הרביעית, ביולי 1968, כשנתקבל הנוסח הסופי (לפי שעה) של המיסמך.

4 השאלות

פלסטיני נכון מבין כי האמונה, שנתקבלה באותה שעה וכדי לספק את אותם צרכים, אינה מתאימה עוד למצי-אות של ימינו, אחרי שכל הנסיבות הש-תנו, הפלסטינים שוב אינם עם מוכה ומבודד, שהעולם כולו אוסם את אוזניו מלשמיע את זעקתם. אש"ף אינו עוד חברה שולית, שלא יכירנו מקומו בחברה מהר-גנת. להיפך, למעלה מ-100 מדינות מכי-רות עתה באש"ף בצורה זו או אחרת, יש לו רשת של נציגויות דיפלומטיות ברחבי העולם ומושב של משקיף באו"ם.

יחד עם המעמד השתנה גם ההשקפה. האירגון מכיון עתה פומבית עם מטרותו להקים מדינה פלסטינית, "בכל חלק של הארץ שישוחרר או שיפונה על-ידי יש-ראל", לפחות כיעד מייד. האמונה הפכה בלתי-רלוונטית.

בכל זאת אין איש מעז לקום ולתבוע בגלוי כי המועצה הפלסטינית תפעל אל-תר על פי סעיף 33 של האמנה, האומר: "אמנה זו לא תתוקן אלא על-ידי רוב של שני-שלישים של כל חברי המועצה הלא-ר-מית של אירגון-השיחזור הפלסטיני, ב-הצבעה שתיערך במושב מיוחד שיכונס".

מדוע? סבורני כי פועל כאן צירוף של כמה גורמים:

● ראשית, עצם קדושתו של המיסמך,

התשובה הגלויה היא, שההכרה בישראל וההשלמה עימה הן הקלף היחיד שבידי ה-פלסטינים, ושאין לדרוש מהם להניח אותו על השולחן לפני שישראל הסכימה להחזרת השטחים הכבושים ולהקמת מדינה פלס-טינית.
לפי תפיסה זו, על הפלסטינים להביע נכונות להכיר בישראל רק במהלך המשא-והמתן, ולהסכים לכך רק בהסכם-השלום הישראלי-פלסטיני.

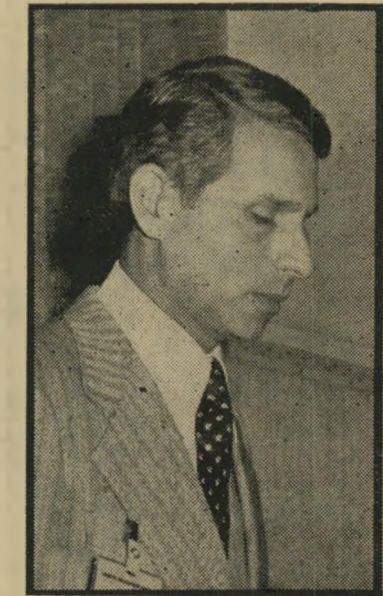
תפיסה אחרת אומרת שניתן לעשות זאת מראש, תמורת הכרה ישראלית ב-"אש"ף, כלומר, שההכרה ההדדית, לפחות "דה פאקטו", היא תנאי למשא-ומתן, ו-ההכרה הסופית, "דה יורה", תהיה חלק מההסכם שיושג.

יש תשובה אחרת, פמנויה. היא נוגעת למצב הפנימי באש"ף.

אש"ף, כאירגון-גג, הוא קואליציה רחבה מאד של אירגונים והשקפות. בעוד שסת"ח עצמו הוא בלתי-תלוי ומתמרן בין מדינות-ערב, הרי רוב האירגונים האחרים תלויים במדינה ערבית זו או אחרת. חלק מהם הם קיצוניים, ושייכים לחזית-הסירוב. גאוניותו של יאסר עראפאת טמונה בעובד-דה, שהצליח להחזיק חבילה זו ביחד במשך תקופה כה ארוכה.

כל שינוי באמונה, בכל צורה שהיא, הי-סולל את הדרך לשלום עם ישראל ולהכרה בה, יביא מילחמת-אחים בין הרוב, ה-מונהג על-ידי פת"ח, ובין המיעוט ה-פטר-רש"י.

רבים מקרב המנהיגים הפלסטיי-נים מבינים כי מילחמת-אחים זו היא בלתי-ימנעת. אך מנוי וגמור עימם דרחות אותה עד כמה שאפי-

דיפלומט דג'אני, סערה בכוס תה...

שר, לפחות עד שיוכזו להראות שהמונים הפלסטינים הישג מו-חשי — הסכמת ישראל להקמת מדינה פלסטינית, למשל.

גם בן-גוריון לא חיסל את אש"ף ר-לח"י עד שקמה מדינת-ישראל, הסביר לי אחד מן האישים שהשתתף במישל. "מדוע שנפוצץ את המחנה שלנו לפני שהשגנו משהו?" (אגב, הסתמכות הפלס-טינים על פרשות שלנו, כמו אלטלנה ורצח ברנדוט, גורמת לי תמיד הנאה מסוימת.) יתכן שהמצב היה אחרת אילו יכלו ה-"מתונים" באש"ף להצביע על הישג גלוי כלשהו, בעיקבות מגעיהם עם כוחות יש-ראליים. אך העובדה היא שממשלת-יש-ראל לא שינתה את עמדתה במאומה, וכי כוחות-השלום הישראליים נשארו חלושים, והשפעתם על המדיניות כלפי הפלסטינים היא אפסית.

מדבריהם של רוב הנשאלים כי מישאל מסתבר, כי כימעט כולם מאוהדים בדיעה כי לא הגיע עדיין הזמן שבו יש לשנות את "האמנה" בצורה כלשהי.

צדק ומרור

רם כאשר יגיע המועד, ותימצא הציר-ורה הנאוהה לשינוי או להתלפת האמונה, תישאר השאלה לגבי היקף השינוי.

(המשך בעמוד 44)

במדינה

העם

שלום אולימפי

או שלום לאולימפיאדה

האם יש להחרים

את האולימפיאדה?

האם דומה מוסקבה '80

לברלין '36?

יתכן מאד כי בעוד ימים מעטים תעמוד ישראל לפני ברירה קשה: להשתתף באו-לימפיאדת מוסקבה או לא?

נשיא ארצות-הברית הגיש אולימפטוס לסובייטים, איים שאם תוך חודש לא יוצ-או הגייסות האדומים מאפגניסטאן, תח-רים מעצמת-העל האמריקאית את האירוע הספורטאי.

ישראל, שהציעה לארצות-הברית בסיסים צבאיים כדי להילחם בפלישה הסובייטית, התקשה מאד שלא ללכת בעיקבות ידי-תה הגדולה. מה גם שממשלת-ישראל קי-צוגית יותר מממשלה האמריקאית בגישתה האנטי-סובייטית, ומבקשת לגרור את ושינגטון לעמדות תקיפות יותר להגנת "העולם החופשי".

מחזקים עמדה זו זיכרונות האולימפיאדה של אדולף היטלר, בשנת 1936, כאשר רדיי-פות-היהודים בגרמניה כבר היו בעיצומן, והמוני יהודים נוצרים ונוו במרתפיה-עיי-ניים של הגסטאפו ובמתנות-היריחו הנו-ראים, באו רבבות ספורטאים מכל העולם לבריה הנאצית וערכו שם את הפסטיבל הספורטאי בחסותו של הפירר המחייך.

כל יהודי בעולם זעם או על שרירות-ליבם של הספורטאים, שרצו וקיפצו על קברות הקורבנות.

רגל במוסקבה. אולם יש ניומקים חזקים נגד החרמת האולימפיאדה. כאשר חטפו הפידיאון הפלסטיניים את הספורטאים הישראליים באולימפיאדת מינ-כן, גינתה ישראל לא רק את מעשה-הטרור כשלעצמו, אלא גם את הפרת "השלום האולימפי" המסורתי, שגולד עם המישחקים המקוריים באולימפייה היוונית. ישראל תמכה תמיד בעיקרון שהאולימ-פיאדה צריכה להתנהל מחוץ לכל המא-בקים האידיאולוגיים והפוליטיים.

יתר על כן, יש לישראל אינטרס מיי-חד להניף את הדגל הכחול-לבן במוסקבה, לעיני מיליוני היהודים בברית-המועצות. האולימפיאדה היא אחד המאורעות הנדו-לים המעטים שבהם אין ברית-המועצות יכולה למנוע תעמולה ציונית עקיפה. על-ידי עצם נוכחותם (ואולי גם הישגיהם) של ספורטאי ישראל.

וחוץ מזה דומים ספורטאי ישראל לספורי-טאי כל העולם, המתנגדים להחרמת האיר-וע: הם רוצים להתחרות, לנצח, להתבלט.

מדיניות

"עראפאתים וקדומים"

בגין מצא פאטנט

אבל האמריקאים אינם

רוצים לשמוע

שום דבר לא שימח את מנחם בגין וחסידיו כמו הפלישה הסובייטית לאפגניסטן. תאן, הם היו משוכנעים כי המעשה ישפר באופן מכריע את יחסי ישראל-אמריקה. כאשר השמיע פארוק קדומי, ראש המח-לקה המדינית של אש"ף, הצהרה בזכות פלישה זו, גברה שימחה זו שיבעתיים. בגין עצמו מיהר לנצל את היתרון, כפי שנראה לו, בשורה ארוכה של נאומים והוצהרות. בכנסת ובכלל הודמנות אחרת, שבהם חזר שוב ושוב על כמה טיעונים:

● טענת הסובייטים, שמתר להם להי-כנס לאפגניסטאן על פי הזמנת הממשלה האפגנית תהווה גם תקדים בפלסטין, אם תקום מדינה פלסטינית, וממשלת פלסטין תזמין את הסובייטים — יגיעו כוחות סובייטיים לשכם ולחברון ויטכנו את כל המערך האמריקאי במרחב. (זוהי מהדורה חדשה של טענה ישנה, כי מדינה פלס-טינית תהווה, "קובה של המיורח התיכון").

● יאסר עראפאת בירך את האיתת-אללה רוח-אללה חומייני, ועל כן הוא נתן את ידו לאויבי ארצות-הברית, הי

(המשך בעמוד 34)